

Ланченко Є.О.,
канд. екон. наук, доц.,
доц. кафедри економіки праці та розвитку сільських територій,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
(м. Київ)

ДО МЕТОДОЛОГІЇ ДОСЛІДЖЕНЬ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Дослідження розвитку соціально-трудова відносин (СТВ) у сільському господарстві спрямовані на узагальнення, пошук, отримання й застосування нових знань про об'єкт і предмет НДР (напрями використання трудового потенціалу села й регулювання аграрних СТВ, удосконалення мотивації праці й соціального захисту працівників галузі, формування людського й соціального капіталу на селі та ін.), що дозволить підвищити ефективність виробництва сільськогосподарської продукції та поліпшити якість трудового життя сільського населення.

Ураховуючи набутий досвід формування методології досліджень, наукове пізнання як оперативна діяльність охоплює: постановку проблеми; висунення гіпотез; збір фактів; визначення й застосування методів і методик дослідження; розробку творчої ідеї (концепції) та перевірку її практикою; розробку теорії (нові знання), яка допомагає вирішувати поставлену проблему. Актуальність наукових досліджень розвитку аграрних СТВ на селі, формування їх системи, комплексність і тривалість проведення НДР передбачає необхідність їх періодизації на такі взаємоузгоджені етапи.

1) Визначення наукової проблеми розвитку СТВ у сільському господарстві.

2) Обґрунтування теоретичних аспектів формування системи СТВ у аграрній економіці.

3) Розробка гіпотези розвитку системи СТВ у сільському господарстві в перспективі. Формування ефективної системи СТВ у сільському господарстві

можна забезпечити завдяки: вирішенню питань колективно-договірною й державною регулювання питань розвитку СТС у галузі; забезпеченню виконання практичних заходів із використанням відповідних інструментів суб'єктів СТВ для досягнення їх інтересів; поліпшенню кон'юнктури ринку праці на селі та збільшення рівня продуктивної зайнятості в аграрному секторі економіки; підвищенню ефективності сільськогосподарського виробництва; удосконаленню мотивації праці в аграрних формуваннях та системі управління соціально-економічним розвитком сільських територій тощо.

4) *Збір і обробка інформаційної бази розвитку СТВ на селі.*

5) *Застосування методів дослідження розвитку системи СТВ у сільському господарстві.* На початкових етапах НДР слід використовувати такі спеціальні методи економічної науки, як абстрактно-логічний, історичний, системний підхід. Надалі – статистико-економічний метод, монографічний; експериментальний; моделювання й економіко-математичний; балансовий; розрахунково-конструктивний і ін.

6) *Обґрунтування концепції формування ефективної системи СТВ у аграрній економіці.*

7) *Узагальнення висновків і пропозицій удосконалення системи СТВ у сільському господарстві й на селі.* Протягом всього періоду проведення НДР потрібно здійснювати апробацію результатів досліджень у навчальних і наукових установах на конференціях, круглих столах, семінарах, форумах, засіданнях тощо. Інформаційно-аналітична база й обґрунтовані напрями удосконалення розвитку аграрних СТВ слід використовувати на практиці. Зокрема в агроформуваннях – у процесі регулювання СТВ; органах державної й місцевої влади, громадських організаціях – при розробці концепції, обґрунтуванні напрямів, заходів, джерел фінансування й виконавців соціальної політики; навчальному процесі – при викладанні економічних дисциплін тощо.